

Jaarverslag 2020

Saluti Utrecht

P/A

salutiutrecht@gmail.com

www.salutiutrecht.nl

Voorwoord

Het jaar 2020 zal eeuwig in het geheugen van de mens blijven. De coronapandemie heeft mensen wereldwijd getroffen economisch, sociaal en psychische, zo ook in Utrecht. Een grote groep migranten in Utrecht is ernstig getroffen door de gevolgen van de pandemie. Veel van hen misten delen van hun inkomen. Met over het algemeen grote gezinnen in kleine huizen was en is het zware opgave voor de ouders om de jongeren in deze situatie te begeleiden bij het onlineonderwijs en hun activiteiten.

Veel migranten gezins- en familieleden zaten vast in herkomstlanden. Het betrof soms ouderen die medicijnen nodig hebben en niet konden krijgen. Ook speelde het problemen bij de diepste wens begraven te worden in het land van herkomst. De Marokkaanse overheid besloot bij de lockdown ook dat er geen stoffelijk overschotten uit het buitenland ingevoerd mogen worden. Mensen moesten hun naasten in Nederland begraven. Hun verzekeringen waren daar niet op afgestemd.

De gemeente Utrecht signaleert ook een verslechtering van de situatie van de kwetsbare groepen. In de Trendrapportage coronavirus van 1 december 2020, schreef de gemeente: *“Het coronavirus is vooral van grote invloed op de inwoners die voor de uitbraak van corona al kwetsbaar waren: ouderen, mensen die geen opleiding hebben gevolgd of alleen lager (beroeps)onderwijs hebben afgerond, mensen met een laag inkomen en mensen met schulden. Daar komen nieuwe groepen bij die worden getroffen, zoals zzp'ers, mensen met tijdelijke contracten of flex-contracten en jongeren. De scheidslijnen tekenen zich in deze crisis versneld af vanwege de onvoldoende financiële reserves, de beperkte kansen op de arbeidsmarkt en de snelle terugval naar bijstandsniveau. Een vergroting van de kansongelijkheid en van armoede liggen als gevolg daarvan op de loer.”*

Voor Saluti was dit de aanleiding om het project “Impact van corona op de bevolking in Utrecht”. Met dit project wil Saluti de gevolgen van coronacrisis voor migrantengroepen in beeld brengen door de situatie achttal huishouden te beschrijven. Dit project wordt in 2021 gepresenteerd. Saluti heeft ook aandacht besteed aan de etnische ondernemers. Er zijn gesprekken gevoerd met de ondernemers in Amsterdamstraatweg, Lombok en in Overvecht.

Coronacrisis vormde voor Saluti ook een belemmering bij de uitvoering van zijn werk. Vooral in het begin moesten wij als adviesorgaan leren omgaan met de lockdown en de sociale beperkingen. Geplande bijeenkomsten en overleggen werden geannuleerd en er was ook onzekerheid over wat wel en niet kon. Dit heeft ertoe geleid dat niet alle geplande activiteiten uitgevoerd zijn zoals gepland.

Saluti dank alle contacten voor hun bijdragen, digitaal, schriftelijk en fysiek om de resultaten mogelijk te maken, die dit jaar bereik zijn

Namens bestuur Saluti,
Hanneke Haaksma,
Vicevoorzitter

Activiteitenoverzicht 2020

Netwerk Maatschappelijk Utrecht

Saluti neemt deel aan het MNU Naast Saluti zijn de volgende organisaties lid van het netwerk: ACO, COSBO, CR-WMO, LHBTI en SOLGU.

Het kernteam van het MNU is in 2020 6 keer bij elkaar geweest.

De laatste twee bijeenkomsten hebben de organisaties hun activiteiten toegelicht en is mogelijke samenwerking met thema's besproken. Ook zijn: wonen en zorg voor de ouderen, armoede, participatie en de aanloop naar de verkiezing van 2022 genoemd als thema's voor onderlinge samenwerking 2021 genoemd

Tevens is de overlegstructuur voor 2021 besproken.

Wonen en zorg voor de ouderen

In 2020 heeft de werkgroep diverse gesprekken gevoerd met de gemeenteambtenaren over huisvesting voor de ouderen bij de nieuwbouw in Utrecht. Verder heeft de werkgroep het "Toetsingskader uitvoering woonbeleid vanuit het perspectief van ouderen in Utrecht" opgesteld. De werkgroep geeft met dit toetsingskader aan waar de huisvesting voor ouderen aan dient te voldoen. Saluti's inbreng was gericht op het bouwen voor ouderen met diverse achtergronden en lage inkomens. Het laatste is voor oudere migranten van essentiële belang omdat de meerderheid van deze groep ouderen geen pensioen en ook geen vermogen hebben en vaak met onvoldedige AOW moeten rondkomen.

De werkgroep heeft met bijna alle gemeenteraadsfracties gesproken om de politieke steun te vinden voor de criteria die in het toetsingskader uitvoering woonbeleid zijn opgenomen. Op basis van de gesprekken, hebben de raadsfracties van het CDA, CU, GroenLinks, PvdA, PvdD, PVV, SP, Stadsbelang en VVD de motie "Woonbeleid vanuit het perspectief van ouderen" ingediend. Deze motie is aangenomen door de gemeenteraad.

Motie: Woonbeleid vanuit het perspectief van ouderen

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op 3 december 2020, ter bespreking van de Programmabegroting 2021.

De werkgroep heeft dit toetsingskader aan de wethouders Kees Diepeveen (o.m. Wonen) en Maarten van Ooijen (o.m. Maatschappelijke Ondersteuning) aangeboden. Beide wethouders verwelkomden het toetsingskader en de samenwerking met maatschappelijke organisaties.

De werkgroep zal de komende jaren de vinger aan de pols houden om te kijken hoe het toetsingskader gestalte krijgt in de uitvoering. De werkgroep heeft dit in zijn werkplan voor 2021 opgenomen.

Institutionele vooringenomenheid en racisme

2020 is het jaar waarin alledaagse en institutionele discriminatie een kookpunt hebben bereikt. In de zomerperiode is massaal gedemonstreerd tegen racisme en de toeslagenaffaire is in zijn volle omvang naar boven gekomen.

Naar aanleiding van die gebeurtenissen heeft Saluti een brief gestuurd naar het College waarin nadrukkelijk aandacht wordt gevraagd voor discriminatie en institutioneel racisme in Utrecht en binnen de gemeentelijke organisaties. Deze brief was aanleiding voor een gesprek met de Wethouder voor onder meer de diversiteit, mevrouw Linda Voortman.

Aandachtspunten in de brief en het gesprek waren o.a.:

- De rol van het College, de Gemeente, maatschappelijke organisaties, het bedrijfsleven en de burgers in het tegengaan van institutionele uitsluiting en discriminatie.
- Het onderzoek “Naar een gelijk speelveld voor ouders in het basisonderwijs” waaruit blijkt dat er basisscholen zijn die een aanmeldingsbeleid voeren dat migrantenkinderen uitsluit.
- Institutionele uitsluiting, die ook plaatsvindt bij de particuliere woning- en arbeidsmarkt en gemeentelijke organisaties.
- De noodzaak om aan inclusie binnen eigen organisatie te werken en de trekkersrol van de gemeente als subsidie- en opdrachtenverstrekker.
- De verregaande gevolgen voor de ontwikkeling en emancipatie van een groot deel van onze Utrechtse burgers

Saluti heeft ook deelgenomen aan de onlinemeeting “[Hoe verder na Black Lives Matter](#)” die gehouden werd op 2 november 2020 in Tivoli Vredenburg.

Plan van aanpak tegen discriminatie 2021-2024

De gemeente is in 2020 gestart met de opzet voor het plan van aanpak tegen discriminatie 2021-2024. Het streven is dit programma tot stand te brengen met de Utrechtse burgers, organisaties en bedrijven. Daartoe heeft de gemeente verschillende activiteiten georganiseerd of laten organiseren. Zo is Saluti gevraagd om voor dit doel “dialoogbijeenkomsten” te organiseren voor de bewoners met Turkse en Marokkaanse achtergrond. Saluti heeft in totaal vijf bijeenkomsten gehouden: 4 waren fysiek bijeenkomsten en 1 online, waaraan in totaal 56 personen deel hebben genomen. Wegens de coronapandemie was het niet eenvoudig om de fysieke bijeenkomsten te organiseren. Alleen online meetings met de doelgroep houden, zou tot uitsluiting van een deel van de doelgroep leiden. Daarom is de voorkeur gegeven aan fysieke bijeenkomsten. Tijdens de bijeenkomsten zijn de richtlijnen van de overheid nageleefd. De bijeenkomsten zijn gehouden volgens het format “dialoogbijeenkomst Antidiscriminatie Agenda”. Saluti heeft de verslagen van de bijeenkomsten gebundeld en aan de gemeente aangeboden. Het volledige verslag is bij Saluti verkrijgbaar.

Foto van een bijeenkomst in het kader van het plan van aanpak tegen discriminatie

Onderzoek islamofobie

Saluti heeft deelgenomen aan de klankbordgroep onderzoek islamofobie, die uitgevoerd is in opdracht van de Gemeente Utrecht. De uitvoering van dit onderzoek werd gecoördineerd vanuit Art1 MN en uitgevoerd door het onderzoeksbureau Omlo. Dit onder de begeleiding van een klankbordgroep waaraan diverse organisaties deelnamen, o.a. moskeeverenigingen, religieuze groepen en Saluti.

Het verslag van dit onderzoek is opgenomen in het rapport: [“Utrecht is ook mijn stad!”](#). Cijfers en verhalen over discriminatie en stigmatisering van moslims in Utrecht. Een verkennende studie. Dit rapport is gepresenteerd op 24 september 2020. Tijdens de presentatiebijeenkomst is het rapport overhandigd aan de wethouder die als reactie daarop de beleidsvoornemens van de Gemeente Utrecht om discriminatie en islamofobie te bestrijden bekend maakte. Daarna werden workshop gehouden voor de deelnemers.

Kunst en Cultuur

De sector kunst en cultuur is zwaar getroffen door corona. De culturele centra en musea zijn bijna het hele jaar zeer beperkt open geweest of helemaal gesloten. Op het gebied van diversiteit en inclusie konden geplande activiteiten niet doorgaan. De gemeente Utrecht heeft de cultuurnota 2021-2024 vastgesteld. In deze nota heeft diversiteit en inclusie veel aandacht. De commissie heeft op basis van deze nota een werkplan opgesteld. Saluti zal met instellingen in dialoog gaan om te volgen hoe diversiteit en inclusie concreet vormgegeven wordt in hun beleid en uitvoering.

Etnisch ondernemerschap

Saluti wil de betekenis van de etnische ondernemers voor de stad/wijk zichtbaar maken. En daarbij hun belang bij de leefbaarheid van hun vestigingsomgeving betrekken. Met visualisaties d.m.v. foto's en door gesprekken met etnische ondernemers van Amsterdamstraatweg, Lombok en in Overvecht worden een expositie en bijeenkomsten voorbereid. De uitvoering is niet afgerond omdat juist de sociale functie van de ondernemers zwaar getroffen werd door corona. Want ineens ging een deel van de ondernemingen op slot en bij de ondernemers die wel open mochten blijven, moesten de klanten afstand houden, hun boodschappen doen en de winkels verlaten.

De winkels zijn dicht en straten leeg in de middag

Saluti heeft wel verschillende gesprekken gevoerd met ondernemers in Amsterdamstraatweg, Lombok en Overvecht over de gevolgen van coronacrisis. Saluti heeft met ondernemers gesproken over omzetsdaling, kosten voor in stand houden van het bedrijf en het aanvragen en het verkrijgen van overheidssteun. Uit deze gesprekken bleek dat de omzetsdaling verschilt per assortiment. Bij winkeliers met feestkleding en -artikelen, woninginrichting, frietzaak, kappers wordt de omzetsdaling 90 à 100 % geschat. Van de kappers is bekend dat zij totaal op slot gingen. Maar dit geldt ook voor de patatzaak. Er waren gewoon geen klanten meer en daarom heeft de eigenaar de zaak bijna twee maanden afgesloten. Andere winkels zoals een bakker, fietsmaker, verkoper en reparateur van wasmachines wordt hooguit 20% van de omzet binnen gehaald. Een eethuisje heeft met de bezorging het omzetverlies weten te compenseren. Alleen de voedselwinkel had geen last van de crisis en is daarmee niet geconfronteerd met een omzetsdaling.

Bijna alle ondernemers maken gebruik van de overheidsmaatregel Tegemoetkoming schade COVID-19. De ondernemers worden hierbij geholpen door hun boekhouders.

Impact van corona op de migranten huishoudens

De coronacrisis is voor Saluti een reden om de situatie van migrantenhuishoudens nog beter te verkennen. Hiervoor is het project "Impact van corona op de bevolking in Utrecht" gestart. Met dit project wil Saluti de situatie van migranten huishoudens beschrijven. Hierdoor worden de gevolgen van de coronacrisis voor verschillende groepen in beeld gebracht. Aan het eind van 2020 is begonnen met de uitvoering van de gesprekken met huishoudens. Dit project zal in 2021 worden gepresenteerd.